

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 164

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"וְאֶת־חֲנַן אֱלֹהֵינוּ בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר"

יקרת החיים

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

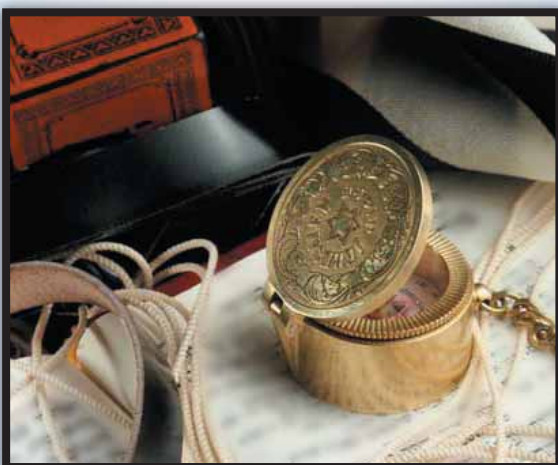
כדי **"להאבירו"** מחלקו בעוה"ב, אשר לכאורה יפלא מאד, הלא כבר אמרו חז"ל: **'שְׂכַר מְצוֹת בְּהַאי עֲלֵמָא לִיכָא'** (קדושין לט:). וכתב הגר"א ז"ל: **'שְׂלִיכָא'** במה לשלם שלא נוכל לפרוע בשכר זמני בעד מצוה נצחית וא"כ איך **'מְשַׁלֵּם לְשִׁנְאִיו'** בעוה"ז?

ואמר הוא ז"ל: כי הקב"ה נותן לרשע חיים שמאריך ימיו והזמן הוא חומר שעל ידו יכולים לקנות חיי הנצח, על כן נחשב זה לדבר נצחי, כי מכל רגע ורגע יכול האדם לקנות חיי עוה"ב אם יתנהג בתשובה ומעשים טובים ומעתה כמה עלוב האדם שהוגה

כל שנתו בהבלי הזמן ואינו חי בלבו גם חשבון אחד להרגיש יקרת החיים. וגם מי שעושה תורתו עראי ואפשר לו לעסוק בתורה ובתשובה ואינו עוסק בה כראוי, כמה רחוק הוא מלהבין מפני מה דחק עצמו משה רבינו לבקש כ"כ על החיים. וכ"ש שאין לו שום ציור בתקט"ו תפילות עם הדברים המחדשים שיש בכל תפילה. וע"כ אמרו חז"ל: **'מַה יִתְאוּגֵן אֲדָם חַי'** (איכה ג). **דיו לחי, באשר הוא חי.**

הזמן בכלל יקר מאד גם בכל השנה וכ"ש בעשיית ש"ע"ו אמרו חז"ל: **'דַּרְשׁוּ הו' בְּהִמְצָאוֹ'** (ישעיה נה). אלו עשרה ימים בין ר"ה ליוה"כ, ענין **'בְּהִמְצָאוֹ'** נוכל להבין ולצייר, שענינו כמ"ש חז"ל: **'עֲשֵׂה יָרִידוֹת יֵרֵד הַקֶּבֶה'**. בא משה רבינו והורידו לארץ וכונת חז"ל, על השראת השכינה, בכחינת התגלות היותר

המשך בעמ' 2 <<<

"וְאֶת־חֲנַן אֱלֹהֵינוּ בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר" (דברים ג כג)

ופירשו ה'דעת זקנים מבעלי התוספות: **'שהתפלל משה תקט"ו תפלות כמנין וְאֶת־חֲנַן'**. והגר"א כתב בספרו 'אדרת אליהו': שהתפלל כל פעם בנוסח אחר בטענה חדשה, אנו רואין מזה שהיה לו חמש מאות וחמשה עשר חשבונות שבשבילן נכספה נפשו אל החיים, אע"פ שהיה בטוח בחיים הנצחיים והאדם העליון מצפה ליום המות להסיר מסך המבדיל בינו לבין קונו ובודאי היתה אצלו תשוקה גדולה ליהנות

מזיו השכינה בלי שום חציצה דק מן הדק, שמשגיג רק אחר פירוד הנשמה מהגוף, מ"מ רואין אנו שתשוקתו אל החיים באיכות גדולה, שהיה מתחנן לפני הקב"ה בתחנונים חדשים **'כמנין וְאֶת־חֲנַן'** כדי לזכות לחיים; **'יָפָה שְׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבֻּכָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מְכַל חַיִּי הַעוֹלָם הַבָּא'** (אבות ד).

והנה הקדימו חז"ל להסביר לנו מקורם מעלת עוה"ב, אשר **'יָפָה שְׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבֻּכָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מְכַל חַיִּי הַעוֹלָם הַבָּא'** וכונתם ז"ל: שאם נלקוט כל הנאות עוה"ז מאדם הראשון וכל יוצאי ירכו וצאצאי צאצאיהם עד האדם היותר אחרון בזמננו ונחבר כל הנאות יחד מכל תענוגי עוה"ז, הלא אין לשער איכות ההנאה הלזו והפליגו חז"ל לומר: כי קורת רוח של שעה אחת בעוה"ב יפה יותר מההנאה המקובצת הלזו.

ולפי זה יכולין אנו לשער, אם שעה של עוה"ב גדולה כ"כ, כמה גדולה ההנאה של כל חיי עוה"ב!

ואחר כל זה אמרו חז"ל: **'שִׁיפָה שְׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבֻּכָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מְכַל חַיִּי הַעוֹלָם הַבָּא'**. כמה נורא ואיום הענין למתבונן בו, אשר על כן דחק משה רבינו כ"כ לבקש בעד החיים, כי הוא ידע הטעם האמיתי של תשובה ומעשים טובים, על כן היה יקר לו מאד החיים יקר מכל יקר, עד שהתפלל על זה **'תקט"ו תפלות כמנין וְאֶת־חֲנַן'**.

ויוצא לנו מזה להתבונן: כמה גדולה מעלת הזמן, שעל ידו יוכל האדם לזכות לדברים החמודים יותר מכל חיי עוה"ב. וכזה ביאר הגה"צ מוהרנצ"פ זצ"ל, מה שאמרו חז"ל על הפסוק: **'וּמְשַׁלֵּם לְשִׁנְאִיו אֵל פְּנָיו לְהַאֲבִידוֹ'** (דברים ז) שהקב"ה נותן לרשע שכר מצוותיו בחייו

"וְאֶתְחַנַּן אֶל ה' פַּעַת הַהוּא לְאֹמֵר"

חושי שהיה במשכן, אמנם אחר החרבן אע"פ שנסתלקה ממנו השכינה מהיות תדיר במקום קבוע, אבל עדין הקב"ה ממציא שכינתו בעשי"ת, בבחינת הורידה לארץ, למען לסייע לכל אחד בעבודת התשובה ואז כל רגע ורגע חשוב מאד מצד הסייעתא דשמיא.

אמנם כנגד זה העונש גדול מאד, אם אינו משים לב להרגיש איך הקב"ה כביכול עומד נכחו וממציא את עצמו למען יאמר לפניו 'חטאתי' ויעזוב חטאו ויחליף מצבו, להיות בטוח שלא ישוב לזה החטא לעולם ולכל הפחות בבחינת קלות לא ישוב לחטאו ואם גם בימים אלו אינו מרגיש חובתו בעולמו ויקרת הזמן, הרי הוא ממש 'דומה לחמור'.

ואל יפלא בעיניך הבטול הזה, הלא מצינו בשעה שהולך אברהם אבינו את יצחק בנו ולקח שני נערי עמו ואמרו חז"ל: 'זה אליעזר וישמעאל' ואח"כ כתיב: 'ויאמר אברהם אל נערי שבו לכם פה עם החמור' (בראשית כב) ואמרו חז"ל שאמר להם: 'עם הדומה לחמור'. ומפני מה קרא להם כן? מפני ששאל לכולם אם רואין איזה דבר וענה יצחק שרואה הר גדול וענן קשור עליו והנערים אמרו כי אינם רואים כלום ולכן אמר להם: 'עם הדומה לחמור' כמו שהחמור אינו רואה כלום, כך אתם אינכם רואים כלום.

מבהיל מאד, הלא את מי קרא כן? לאליעזר ולישמעאל, שניהם היו בעלי מעלות גדולות, על אליעזר מצינו שהיה 'דולה ומשקה מתורת רבו לאַחֲרֵימ' אם היה מבין תורת רבו עד להיות מתורגמן לאחריים ודאי שיש כאן מדרגה גדולה. וישמעאל שהלך יחד עם אברהם אבינו אחר שגירש אותו מביתו באופן אכזרי מאד ומטבע האדם כשיש לו הקפדה וטינא בלב על זולתו אינו יכול ללכת עמו יחד. ואם הקפדה קטנה כך, כ"ש הקפדה על אכזריות שסבל הוא ממנו, אעפ"כ העידה התורה שחזר לאברהם אבינו והלך עמו יחד לצורכו של אברהם אבינו, משמע מזה שהיה מעביר על המידות במדרגה גדולה.

ובזה הסביר הגה"צ מוהרנצ"פ זצ"ל: כשאמר הקב"ה לאברהם אבינו: 'קח נא אֶת בְּנֵי אֶת יְחִידָה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ' (בראשית כב). טעה וסבר שמא כונת הקב"ה על ישמעאל. איך שייך 'אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ' על ישמעאל הלא גירש אותו מביתו בשביל שאינו הגון והיה מצווה לשנאותו? ואמר: כי מוכרחים אנו להבין כי ישמעאל קבל תועלת מההתרחקות, כמו

יצחק מההתקרבות, עד שנעשו אח"כ אוהבים זה לזה ולכן טעה וסבר שמא על ישמעאל כיון ה', אעפ"כ אחרי כל המעלות והמדרגות שלהם, קרא להם: 'עם הדומה לחמור' בשביל שלא ראו את ההר והענן.

ומוכרחים אנו לומר, שהיה הענין תלוי בנבואה ואם יחסר חלק גבוה לאדם הלא אין זה לכאורה חסרון, אלא העדר המעלה, אעפ"כ קרא להם בשביל העדר המעלה: 'עם הדומה לחמור' כיון שיש חלק אחד שעדין המה כסומים לגבי זה ויש בעדם להגיע לזה ואינם משתדלים לעלות להגיע, צריכין לקרוא להם 'עם הדומה לחמור' ומעתה כ"ש וק"ו כשאדם אינו מרגיש שום חלוק בין עשי"ת לכל השנה, אין זה העדר המעלה בלבד אלא חסרון גמור וכ"ש ששייך לומר בשביל זה 'עם הדומה לחמור' כמו שהחמור אינו מרגיש חלוק בין כל השנה לעשי"ת, כך הוא אינו מרגיש החילוק וההבדל. (אור המוסר ח"ב).

"וַיִּתְעַבֵּר ה' בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלַי וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דָּבָר אֵלַי עוֹד בְּדָבָר הַזֶּה" (דברים ג כו)

"רב לך" אמר לו: "משה הרבה יגעת, הרבה עמלת, צא לנוח" שנאמר: **"וְאֶתָּה לָךְ לָקַח וְתַנַּח"** (דניאל יב) אמר לו: "אם לאו, אכנס כהדיוט" אמר לו: "אין המלך נכנס כהדיוט". אמר לו: "אם לאו, אעשה תלמיד ליהושע" אמר לו: **"רַב לָךְ"** אין הרב נעשה תלמיד לתלמידו". אמר לו: **"אם לאו, אכנס דרך אויר, או דרך חלל"** אמר לו: **"וְיִשְׁמָה לֹא תְבֹא"** (דברים לב) אמר לו: "אם לאו, עצמותי יעברו את הירדן" אמר לו: **"כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה"** (דברים ג) (ילקוט שמעוני תתיט). הנה, משה רבנו הרועה הנאמן, אחרי סבל של ארבעים שנה במדבר מעם ישראל והיה במצב של **"עוד מעט וסקלני"** (שמות יז) לא זכה להכנס אל ארץ ישראל יחד עם עדתו צאן מרעיתו. ואותו משה רבנו שבתפילת חמשת המלים **"קל נא רַפָּא נָא לָהּ"** (במדבר יב) ריפא את מרים מצרעתה, מחלה גדולה מאד וכאן לא הועיל לו אפילו חמש מאות וחמש עשרה תפילות ותחנונים **"כַּמְנִין וְנֶאֱתַחֲנַן"**, **"מָה חַרִּי הָאֵף הַגָּדוֹל הַזֶּה"**? אבל חז"ל אומרים (במדר"ת ו): **"אמר לפניו: 'כל הכעס הזה עלי, למה?' א"ל: 'על אֲשֶׁר לֹא קִבַּשְׁתָּם אוֹתִי'."**

והנה, לא מובן, מה ההבדל אם מדברים לסלע, או מכים את הסלע **"וַנִּתֵּן מִיָּמִינו"** (במדבר כ)? וכי הסלע מושפע יותר ממכה, מאשר דבור? הלא בכל אופן זה קדוש ה' גדול!

רואים מכאן, שפגם קטן מאד בקדוש השם גדול, כ"כ חמור הוא ולא ניתן למחילה, מה נורא הדבר.

מזה למוד גדול עד כמה ת"ח צריך להיזהר במעשיו ובדרכיו, כי הלא כל עניניו נוגעים לקדוש ה' וכנגד זה לחלול ה', ע"ד מה שאמרו חז"ל (יומא פו.): **'שִׁיחָא אַדָּם קוֹרָא וְשׁוֹנָה וּמְשַׁמֵּשׁ תְּלִמִידֵי חֲכָמִים וְדְבוּרוֹ בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת וּמִקְחוֹ וּמִתְּנוֹ בְּשׁוֹק נָאָה וְנוֹשָׂא וְנוֹתֵן בְּאִמּוֹנָה. מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרִים עֲלָיו? אֲשֶׁרֵי פְלוֹנֵי שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה, אֲשֶׁרֵי אָבִיו שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה, אֲשֶׁרֵי רַבּוֹ שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה. אוֹי לָהֶם לְבָנֵי אַדָּם שֶׁלֹּא לְמִדּוֹ תוֹרָה - רְאִיתֶם פְּלוֹנֵי שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה - פְּמָה פִּים דְּרַכְיוֹ, פְּמָה מִתְּקַנִּים מַעֲשָׂיו. עֲלָיו הִפְתּוּב אוֹמְרִי: 'וַיֹּאמֶר לִי, עֲבָדֵי אֶתָּה, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְּפָאָר' (ישעיה מט). וּבְזִמְנֵי שְׂאָדָם קוֹרָא וְשׁוֹנָה וּמְשַׁמֵּשׁ תְּלִמִידֵי חֲכָמִים וְרַאֲיִן דְּבוּרוֹ בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת וְרַאֲיִן מִתְּנוֹ וּמִקְחוֹ נָאָה בְּשׁוֹק וְרַאֲיִנוּ נוֹשָׂא וְנוֹתֵן בְּאִמּוֹנָה, מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עֲלָיו? אוֹי לוֹ לְפְלוֹנֵי שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה, אוֹי לוֹ לְאָבִיו שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה, אוֹי לוֹ לְרַבּוֹ שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה, אֲשֶׁרֵי בְנֵי אַדָּם שֶׁלֹּא לְמִדּוֹ תוֹרָה - פְּלוֹנֵי שְׁלָמְדוֹ תוֹרָה, רַאוּ פְּמָה מְכַעְרִים מַעֲשָׂיו, פְּמָה מְקַלְקְלִים דְּרַכְיוֹ. וּמִזַּה צְרִיכִים ג"כ ללמוד ולהתבונן על גדולת וקדושת ארץ ישראל, כי הלא לכאורה קשה, הלא הקב"ה משלם מידה כנגד מידה ולמה משה רבנו נענש על חטא פגם בקדוש ה' בעונש כזה שלא יכנס לארץ ישראל? איפה המידה כנגד מידה?**

אלא, היות שארץ ישראל הוא פלטין של מלך והקדושה לא זזה אפילו לאחר החרבן, עד שאומרים חז"ל: **'כל הדר בארץ ישראל, דומה כמי שיש לו אלוך'** (כתובות קי). נמצא, שכל החיים בא"י זה קדוש ה' וצריכים אנו לשים על לבנו, כי אם בפלטין של מלך בשר ודם, אדם שוקל ומודד תנועותיו וצעדיו, כל שכן בפלטין של מלך מלכי המלכים הקב"ה בארצנו הקדושה, שמחויבים להיזהר תכלית הזהירות בכל הדרכים והענינים וצריכים לדאוג ע"ז ולשים לב כנאמר: **'מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְיִמִּי יִקּוּם בְּמִקְוֵם קִדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם וְכֹר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה'** (תהלים כד). (זכרון מאיר). ■

שבת נחמו

"נַחֲמוּ נַחֲמוּ עִמִּי"

כשבת זו מכריזים על חרוש למוד התורה לאחר שהפסקנו אותו בתשעה באב

נחמוה מתים, נחמוה בעולם הזה, נחמוה לעולם הבא, נחמוה על עשרת השבטים, נחמוה על שבט יהודה ובנימין. לפי שכתוב שתי בכיות; "פְּכוּ תִבְכֶּה" (איכה א) על בית ראשון ועל בית שני, לכך "נַחֲמוּ, נַחֲמוּ עִמִּי" (ילקוט שמעוני ישעיהו מ תמד).

מאה ארבעים וארבעה פסוקים מונים שבע פרשיות הנחמה. כנגד מאה ארבעים ושלושה הפסוקים של התוכחה שנאמרו בפרשיות 'בחוקותי', 'תבוא', 'נצבים' ובשירת 'האזינו'. לומר לנו שעוד יתירה הנחמה על התוכחה וגדולה ממנה בפסוק אחד. ■

השבת היא הראשונה משבע שבתות הנחמה ובה אנו קוראים בהפטרה מתוך הנביא ישעיה: "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עִמִּי יֹאמֶר אֱלֹקֵיכֶם" (פרק מ) בכל השנה כולה מפטירים בנביא מענין הפרשה שקוראים בתורה באותה השבת, רק כשיש ענין מיוחד של חג ומועד מפטירים בענין היום. שבת נחמו שלאחר תשעה באב, נחשבת, לענין זה, כחג וכמועד ומפטירים בה בענין היום.

"נַחֲמוּ, נַחֲמוּ עִמִּי". ומדוע כפל הלשון?

על כך אומר המדרש: 'נחמוה עליונים, נחמוה תחתונים, נחמוה חיים,

פרשת ואתחנן נקראת תמיד בשבת שלאחר תשעה באב, שבת נחמו. בספרו 'עבודת ישראל' מסביר המגיד מקו'ניץ: כי הדבר בא להכריז על חרוש למוד התורה בישראל. בתשעה באב הרי אסור ללמוד תורה חוץ ממדרשי איכה ואגדות החרבן, משום שלמוד התורה גורם לשמחת הלב כפי שנאמר בתהילים (יט ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים מִשְׁמַחֵי לֵב". על כן בשבת שלאחר תשעה באב אנחנו קוראים בפרשת 'ואתחנן' החוזרת על מתן תורה ועשרת הדברות ואנו אומרים קבל עם ועדה שאנו מקבלים עלינו מחדש את למוד התורה וקבלת עול מצוות.

רמז

"וְאֶת־חַנּוּן אֵל ה' בָּעֵת הַהוּא"

ההוכחה שמנין התפילות של משה כמנין "וְאֶת־חַנּוּן"

שבין ט"ו באב לבין ז' באדר ישנן עשרים ושמונה שבתות. כשמחסרים אותם ממאתים הימים, נותרים מאה ושבעים ושמונה יום שבהם מתפללים יחד חמש מאות ושש עשרה תפילות. אבל, מאחר שהקב"ה היה מתייחד עם משה רק ביום ולא בלילה, הרי שביום ט"ו באב שבו נאמר "וְאֶת־חַנּוּן" היו רק שתי תפילות ביום ותפילת הלילה לא היתה. החשבון המדויק והנפלא של תפילות משה רבנו מיום

ט"ו באב ועד ליום מותו בשעת מנחה של ז' באדר עולה בדיוק לחמש מאות וחמש עשרה תפילות כמנין "וְאֶת־חַנּוּן". ה'חתם סופר' היה אומר: שגם אותיות המלה 'תפלה' עולים למנין - חמש מאות וחמש עשרה. וכשאנו נוספים לתפילה את מנין אותיות שם הויה, כלומר: 26, מגיעים לחמש מאות ארבעים ואחד שזוהי הגמטריא של - 'ישראל', לומר לנו שאם דבקים בתפילה בקב"ה כפי שנאמר בפרשתנו (ד ד): "וְאֶתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹקֵיכֶם" אז "חיים כלכם היום". ■

כאותו מנין של "וְאֶת־חַנּוּן". וכך הוא החשבון: בין ט"ו באב וז' באדר יש מאתיים יום. זאת, בחישוב החדשים על פי הסדר, אחד מלא ואחד חסר, כלומר: ארבעה מלאים ושלושה חסרים ועוד שבע ימים של חדש אדר, עד למותו של משה. אם היה משה רבנו מתפלל בכל יום מאותם מאתיים ימים שלש תפילות, היו בסך הכל שש מאות תפילות. אלא שכידוע בתפילות של שבת היחיד אינו שואל על צרכיו ומשה לא יכל לבקש בהם ולהתחנן שהקב"ה יתיר לו להכנס לארץ. בתוך אותה תקופה

במדרש רבה בפרשת 'זוהר הברכה' נאמר: שכאשר אמר משה "וְאֶת־חַנּוּן" התפלל חמש מאות וחמש עשרה פעמים כמנין אותיות "וְאֶת־חַנּוּן". בעל ה'פני יהושע' אומר: כי מספר התפילות לא רק שעולה מתוך מנין אותיות המלה "וְאֶת־חַנּוּן" אלא שכך עולה למעשה ממספר התפילות של משה "בָּעֵת הַהוּא" ועד להסתלקותו. על הנאמר "בָּעֵת הַהוּא" אומר רש"י: "בָּעֵת הַהוּא" - 'לאחר שכבשתי את ארץ סיחון ועוג, דמיתי שמה הותר הנדר'. כלומר: עד לכבוש ארץ סיחון ועוג לא היה למשה פתחון פה שיכנס לארץ ורק עתה חשב אולי הותר הנדר האוסר עליו את הכניסה. ומתי אמר משה "וְאֶת־חַנּוּן"? על פי הגמרא במסכת בבא בתרא (קכא:) והסברם של רש"י והתוספות שם: הדבר היה בט"ו באב, יום שכלו בו מתי מדבר ושגם הוא חל השבוע. כמה תפילות התפלל משה רבנו בין ט"ו באב ובין יום הסתלקותו ז' באדר? ה'פני יהושע' חישוב ומצא: שמדובר בדיוק בחמש מאות וחמש עשרה תפילות,

פרשת 'ואתחנן'

"וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' פַּעַם הַהוּא לֵאמֹר"

משה רבנו התפלל תקט"ו תפילות כמנין ואתחנן שהיא תפילה עם כל המדרגות

פנינים לפרשה

איתא בחז"ל, שמשה רבנו התפלל תקט"ו תפילות כמנין "וְאֶתְחַנֵּן". כתב הגר"א באדרת אליהו דהביאור הוא: דתפילתו היתה כוללת תקט"ו ענינים. ועיין בפירושו של הגר"י חבר זצ"ל שהביא משם הגר"א למה דאיתא (בפסחים) דף פח.: : דאצל אברהם, נקרא הר המוריה בשם הר שנאמר: **"בְּהַר ה' יִרְאָה** (בראשית כב) וביצחק כתוב: **"שְׂדֵה שְׂנֵאמֶר: "נִיבֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשֵׂדֵה"** ויעקב קראו בית שנאמר: **"וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית קַל"** (בראשית כח).

והענין, שהשמות האלו מעידים על תוספת דרגות בתפלה. שכן יש מדרגה בתפילה המרומזת במספר - ק"ג כפי שהאריכו בזה בספה"ק. ואברהם תיקן תפלה הכוללת במדרגות כאלו ונרמז בשם הר שהוא בגימטריא עם הכולל ב' פעמים ק"ג. ויצחק הוסיף עוד דרגא של ק"ג שהוא בגימטריא שדה. ויעקב הוסיף עוד ק"ג והוא בגימטריא - בית.

ודוד המלך הוסיף מדרגה נוספת של ק"ג וביחד = תקט"ו הכוללת כל המדרגות. והיא תפלה בגימטריא - תקט"ו. וז"ש בתהילים (קט): **"וְאֲנִי תַפְלֵה"**. ומשה רבנו התפלל תקט"ו תפילות כמנין "וְאֶתְחַנֵּן". דהיינו: תפלה הכוללת את כל המדרגות הנ"ל.

מובא בשם ה'מגלה עמוקות' בספר 'עצי הלבנון': שמחנה שכינה נרמז במספר - ק"ג שהוא הגימטריא של המלה **"מַחֲנֶה"**, כפי שנאמר: **"מַחֲנֶה אֱלֹקִים זֶה"** (בראשית לב). ובמקום המקדש היתה כבר קדושה 'מקודם בואו של אברהם' של מחנה שכינה. ואברהם הוסיף עוד **"מַחֲנֶה"** ולכן נקרא שמו "הר".

כתב 'הבעה"ט': **"מִן 'וְאֶתְחַנֵּן' עַד 'וַיִּהְיֶה כְּנֹגֵן'"** (גמר בקשתו) יש מ' תיבות, לומר: זכור לי מ' יום שעמדתי לפניך בהר'.

"אֲעִבְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן" (דברים ג כה)

לכאורה, **"אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן"** מיותר. דהרי ברור ש"הָאָרֶץ הַטּוֹבָה" היינו: ארץ ישראל?

מבאר האו"ח: **"הוּצַרְךָ לומר כך, לפי שיש ארץ טובה שהיא ארץ העליונה, כדרך אומרו (תהלים קטז ט): "אֶתְהַלֵּךְ לְפָנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים"**.

"אֲתֵם הַדְּבָקִים" (דברים ד)

כתב הבעה"ט: **"תגין על הקוף - רמז לק' ברכות שצריך לברך בכל יום"**.

"כִּי מִי גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קֹרְבִים אֵלָיו פֶּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו" (ד ז)

אחד מבאי ביתו של מרן 'החזון איש' זצ"ל הגיע יום אחד לבית מרן ושמע מפיו את הדברים הבאים: "לפעמים רואים אנו אדם שומר תורה ומצוות ומדקדק בקלה כבחמורה ופתאם ביום בהיר אחד הוא פורק מעליו את העול. לכולם נדמה שמפנה זה חל בפתאומיות. אך למעשה, ההידרדרות הפנימית החלה בודאי זמן רב לפני כן. אף שכל הזמן היא לא התבטאה במעשים, האמונה בתוך לבו נחלשה כבר מזמן. רק מכח הסכיבה החזיק האיש מעמד כלפי חוץ, עד שנתכלה מצבו גם לעיני האחרים". בכך סיים 'החזון איש' את דבריו, סתם ולא פירש.

כאשר יצא הבחור בדרכו חזרה לביתו שבירושלים, נטרד מאד במחשבתו. בכל הדרך חזר ושאל את עצמו: "מה היתה כונת 'החזון איש'? איזה פגם מצא בו אשר בגינו ראה לנכון לומר לו דברים נוקבים אלה?" משהגיע לירושלים פגש את חברו וסיפר לו את כל הענין. כאשר גם בעיני החבר נראו הדברים תמוהים, יעץ לו הלה

לשוב על עקבותיו ולנסוע בחזרה לבני ברק לבקש הסבר על הדברים. ואכן כך עשה. למחרת נסע שוב אל ה'חזון איש' ושאלו לפרש הדברים. מרן זצ"ל שכפי הנראה צפה שכך יהיה, קידם את פניו בחיוך ואמר לו: "בא ואפרש לך דברי, אמונה היא מהדברים הצריכים חזק תמידי. אם אין אדם מחזק את אמונתו שגדל והתחנך בה, היא הולכת ונחלשת ואחריתו מי ישורנה. על כן אדם חייב לחזק תמיד את אמונתו ורק כך יבטיח את ה"ידישקייט" שלו (יהדותו) כדבעי. וכיצד מחזקים אותה? על ידי שמסגלים חיים של אמונה חושית".

"הנה לך דוגמא לחיים על פי אמונה חושית: הגמרא מספרת בברכות ה: על רב הונא שהחמיצו לו ארבע מאות חביות של יין. הלכו אצלו חכמים ואמרו לו: שיעיין במעשיו. אמר להם: "וכי חשוד אני בעיניכם"? אמרו לו: "וכי חשוד הוא הקב"ה שיענישך ללא דין"? אמר להם: "שהוא אינו יודע במה חטא, שמא הם יודעים"? אמרו לו: "שלא נתן לאריסו את הזמורות המגיעות לו בנוסף לחלקו". בסופו של דבר קבל על עצמו לתקן את העול ומיד חזר החומץ להיות יין. ויש אומרים: שהחומץ התייקר ונמכר במחיר יין".

"אם דבר כזה היה קורה אצלנו" אמר ה'חזון איש' "היינו מחפשים את העילה לחימוץ היין בגורמים טבעיים. אך לא כך חז"ל, הם חיו באמונה חושית. כאשר קרתה להם תקלה חפשו את הטעון תקון בעולמם הרוחני ודאו שרק כך יצליחו למנוע את הישנות הדבר. מי שחי אמונה חושית הוא בטוח באמונה שלו".

"כיצד מגיעים לאמונה חושית? כל דבר שהינך זקוק לו, בקש אותו מהקב"ה. אם דרושות לך נעלים חדשות עמוד בפנית החדר ותאמר: 'רבנו של עולם ראה נא את נעלי הקרועות והמצא נא לי כסף כדי לקנות נעלים חדשות'. וכך בכל דבר. על ידי זה, תרגיל את עצמך להכיר ולהרגיש שהוא יתברך הנותן את הכל. כך רוכשים אמונה חושית!" סיים החזון איש.

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

לָהֶם ולא בהיפוך שיהיה הם נמכרים ונמסרים ללככם ח"ו. וע"ע במלבי"ם מש"כ.

"שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (ו)

כתב הבעה"ט: הפסוק מתחיל ב'ש' ומסיים ב'ד' הרי 'שד' שהשדים בורחים מהקורא שמע בכונה. ועיין בפרשת בלק עה"פ (במדבר כג): **"לא ישפכ ער יאכל טרף"** מה שהובא ברש"י והוא מהמדרש, שע"י ק"ש המזיקין בורחין.

"וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כְּכָל לְבָבְךָ" (ו ה)

בעת שיצאה הלוינו של רבי אברהם זצ"ל (בנו של ה'חפץ חיים' זצ"ל, אשר חלק מחדושי התורה שחידש בבחירתו מובאים על ידי ה'חפץ חיים' בספר 'ליקוטי הלכות') בדרכה לבית העלמין, עמד ה'חפץ חיים' ופתח בהספד על בנו: "בשנות השמד והגזירות ת"ח ות"ט, בשעה ששפך ד' את כל חרון אפו על עשרות קהילות ואלפי יהודים נהרגו ונשחטו על קדוש שמו הגדול התגוררה באחת העיירות אם עם בנה היחיד שהיה יקר לה יותר מכבת עינה. הבית שבו התגוררו האשה ובנה עמד בקצה העיירה ובשעה שפרצו קלגסיו של חמיל ימ"ש לעיירה התנפלו מיד על בית האלמנה ושחטו את בנה יחידה לעיניה.

עמדה האשה באלם יגונה על יד גופתו של בנה וכפיה פרושות לשמים. יבש מקור דמעוטיה, אולם שופכת היא מרי שיחה וקובלת לפניו יתברך: 'רבון העולמים! כחזהו של כל אדם ואדם נטעת לב כדי שיאהב אותך. רק אני, שפחתך החוטאת, לא יכולתי לאהוב אותך בכל לבי, מחציתו מלאה היתה אהבה לבני אשר ילדתי. אולם עתה, לאחר שנעשה רצונך ובני נלקח ממני, שוב אוכל לאהוב אותך בכל לבי!"

"כל ימי" כך סיים ה'חפץ חיים' את הספרו "רציתי לאהוב את ד' בכל לבי, אולם הרי אין אני אלא בשר ודם ואב לילדים ורחמי אב על בניו ואהבתו להם - טבע הוא באדם. עמדתי וחילקתי לבי לחלקים - חלק לילד זה וחלק לילד זה. אולם עתה, משלקח הקב"ה ממני את אחד מילדי, הרי נשאר לי עוד חלק אחד של לבי לאהבתו יתברך". ■

"לא תעשה כל מלאכה... וְכָל בְּהֵמְתְּךָ" (ה יד)

איתא בחז"ל ד"וְכָל" בא לרבות עופות. וצ"ב, למה לא כתוב במפורש? ומבאר ה'משך חכמה' (כ"ג בכונתו): דהרי פה כתוב: **"כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ"** (דברים ה) דהיינו: שכבר הוזהרו על שבת במרה. ועיין בשבת (פז:) ובתוספות שם, דעל איסור הוצאה עוד לא נצטוו במרה אלא במתן תורה והרי עופות לאו בני מלאכה כדאיתא בסנהדרין (נט:): ע"ש. אלא שבזמן מלחמה דרך לשלוח איגרות ע"י יונים וזה איסור הוצאה ולכן לא כתוב להדיא עופות, שע"ז לא שייך לומר: **"כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ"** דהרי במרה, לא נאמר הוצאה וכנ"ל.

"כִּפְדֵּאת אֶת אִבִּיךָ וְאֶת אִמְךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ" (ה טז)

מה דמודגש כאן **"כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ"** (עיין רש"י) וכן לעיל לגבי שבת, מבאר ה'משך חכמה' עפי"מ דאיתא בירושלמי **"דכבוד אב הוי מצוה קלה, דהיא כפריעת חוב עבור טרחם ומזונם. ופה התורה הדגישה שאף באופן שאביך ואמך עזבוך, ג"כ תכבדם כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ"** שאף שלא היה לאבות טורה בגדול בניהם, כי מן ירד מהשמים, ומים מהבאר ובשר משליו והענן היה מגהץ מלבושם ובכ"ז **"צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ"** כן תעשה ג"כ אתה.

וכן בשבת מפני שאמרו (ס"פ טו): **"לא נתנו שבתות, אלא לעסוק בהן בד"ת"** שלא יתגשמו בששת ימי המעשה, א"כ אפ"ל דהאיש שעוסק במושכלות ודבוק ליצריו תמיד לא חייב בשבת, לכן מודגש **"כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ"**, שאף שבדור המדבר היו עוסקים תמיד בתורה וכמו שאמרו: **"לא נתנה תורה, אלא לאוכלי המן"** ובכ"ז הוזהרו על השבת ולכן לא נאמר זה בדברות הראשונות'.

"מִי יִתֵּן וְהָיָה לְכִבְּם זֶה לָהֶם" (ה כו)

מבאר 'החת"ס': כי 'הרשעים ברשות לבם והצדיקים לבם ברשות עצמם' (מ"ר אסתר י'). והיינו: **"מִי יִתֵּן וְהָיָה לְכִבְּם זֶה"**

הגר"י אברמסקי זצ"ל היה מרבה לספר למקוריו על קורותיו בעת גלותו בסיביר. פעם סיפר: שתנאי החיים בסיביר ועבודות הפרך שהוטלו על הנמצאים שם היו מרים ממות. כאשר היה קם בבקר ואומר: **"מוֹדָה אֲנִי"** היה מהרהר לעצמו: איזה יום מצפה לו? יום של מכות ובזיונות! בשלמא, אילו היה באפשרותי לכל הפחות גם ללמוד, ניחא. אבל גם חיים בתנאים עלובים שכאלה וגם בלי האפשרות ללמוד תורה, אם כן על מה אני אומר - **"מוֹדָה אֲנִי"**? אולם, הוסיף הרב ואמר: "כאשר המשכתי, לומר **"מוֹדָה אֲנִי"** והגעתי למילים: **"רַבָּה אֲמוּנַתְךָ"** שאבתי עוֹד רב **"רַבָּה אֲמוּנַתְךָ"** - את האמונה בקב"ה, כך אמרתי לעצמי, הם אינם יכולים לקחת ממני. אמנם אין לי תורה, אין לי מצוות, יש כאן מכות ויש בזיונות, אך אמונתי כבורא עולם נשאר בקרבי! ואם כך; **"מוֹדָה אֲנִי"**! עבור זה, שוה לי יום נוסף של חיים. עבור האמונה לבר, גם כן יקרים החיים עד למאד!.

"וּבְקִשְׁתֶּם מִשֵּׁם אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וּמִצְאֲתָ" ד כט)

כתב 'רבנו בחיי'; היה ראוי לומר: **"וּמִצְאֲתָ"ם** לשון רבים. כתחילת לשון הפסוק: **"וּבְקִשְׁתֶּם"**? אבל אילו אמר כן, היה נראה, כי רבים הדורשים לקב"ה מתוך גלותם - יהיה נדרש להם ולא כן ביחיד, לפי שזכות הרבים גדול. ע"כ אמר: **"וּמִצְאֲתָ"** - ללמדך; כי גם ליחיד ידרש, כשידרשנו ככל לבנו ובכל נפשו.

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה

זריעה ונטיעה קודם לראש השנה של שמיטה

גם ה'ר"י קורקוס' ז"ל (ג) משמטה עיי"ש). ואפשר שלפי שיטתו שמצווים בשביעית על שבתת השדה עצמה, יש בזה איסור תורה. גם נראה, כי מה ששינו במסכת שביעית

זה שמצווים על שבתת השדה בשביעית כמו בשבתת בהמה בשבת, סובר רק ה'תוספות רי"ד' במסכת עבודה זרה. אך התוספות (שם טו:) חולקים עליו וכיון שגם לענין שבתת בהמה

(ב ו): 'אין נוטעין ואין מבריכין ואין מרפיכין ערב שביעית פחות משלשים יום לפני ראש השנה' מבואר: שלדעת רש"י והר"ש והרא"ש יש איסור לנטוע בערב שביעית אם הקליטה תהא בתוספת שביעית. ואם כן, כל שכן שאסור לנטוע בזמן הזה אם הקליטה תהא בשנה השביעית עצמה.

בשבת, כל שהוא עצמו לא אסור בשבת אלא רק משום שבות [דהיינו: מדרבנן בלבד] לא גזרו כלל בהמה, כמבואר בריש פרק 'מי שהחשיך', לכן נראה, שגם אם נאמר כי בעיקר דין שביעית בזמן הזה תקנו חכמים כעין דאורייתא וגזרו חובת שביעית גם על השדה, מכל מקום, אם רואה אדם שעכו"ם עושה בשדהו עבודה דרבנן, אפשר שאינו מחויב למנעו!

וכן נראה גם בדעת ר"ת שבתוספות (ר"ה ט:): כי אף שהוא אסור לזרוע בתוספת שביעית בכל ענין, בכל זאת, אינו מחייב לעקור אלא אם נקלט בשביעית. ומשמע שם, שאין זה קשור עם האיסור של תוספת שביעית, כי אם רק מפני זה שגם לקליטה בשביעית! גם לדעת ר"ת שהובאה בר"ש: שאין איסור נטיעה בתוספת שביעית ובכל זאת אם נקלט בשביעית עצמה גזרו עליו שיעקור, מוכח שיש קפידא שלא לגרום קליטה בשביעית.

ולכן נראה: כיון שבשביעית אין איסור מן התורה לעשות את כל עבודות השדה אלא רק את ארבעת העבודות הכתובות בתורה [זריעה, זמירה, קצירה ובצירה] אפשר שגם פעולת השרשה אשר נעשית מאליה בקרקע בשנה השביעית בעקבות מעשה זריעה שנעשה בששית, כל איסורה הוא רק איסור מדרבנן ולא מן התורה וממילא, אין מוזהרין בזה על שבתת השדה ומותר לזרוע לפני שביעית, כמו שמותר לזרוע לפני השבת.

ונמצא, שלפיהם אסור גם בזמן הזה לנטוע אילן סרק אם הקליטה תהא בשביעית. ומרן ה'חזו"א' (בסי' כב ה:): מתיר לזרוע זרעים ולנטוע אילני סרק בזמן הזה עד ראש השנה. ■

אולם, מפורש כתב ה'תוס' רי"ד' במסכת ראש השנה ובמסכת מועד קטן: שאינו חייב להמנע לפני ראש השנה אלא כשעור הזמן שתוכל להקלט הנטיעה בקרקע קודם ראש השנה, שאם לא תיקלט מקודם לכן אלא תיקלט בשביעית הרי זה כאילו נטע בתוך השנה השביעית! וכ"כ

מערכת 'חברותא' מיוחדת 'גנזי המלך'

שאלה: האם יש בזמן הזה איסור של זריעה ונטיעה קודם ראש השנה של השנה השביעית?

תשובה: כתב בשו"ת 'מנחת שלמה' (א נא ד"ה דבענין): דין זה, שלא לזרוע לפני שביעית בפחות מג' ימים לפני ראש השנה של השנה השביעית כדי שלא תיקלט הזריעה בשדה בשנה השביעית, לא הובא כלל להלכה ורק 'המנחת חנוך' במצוה שכ"ו מסתפק בזה.

ולכאורה, הדין הזה תלוי בשאלה היסודית: האם מצות השמטה היא שהארץ תשבות ולכן אסור לזרוע בערב שביעית באופן שקליטת הזריעה תהיה בשנה השביעית, כי אז לא תשבות הארץ בשנה השביעית אלא תעסוק בקליטת הזריעה. או שמצות שמטה היא שהאדם לא יעבד את שדהו בשביעית ולכן מותר לזרוע לפני השנה השביעית, גם אם השדה תעסוק בקליטת הזריעה בשנה השביעית, לפי שהאדם עצמו אינו עושה דבר בשנה השביעית.

בשאלה זו תלוי גם הדין: אם מותר לאדם להעסיק גוי בשדהו שיעשה את עבודות הקרקע בשנה השביעית? כי אם המצוה היא שהאדם ישבות, יכול הוא להעסיק גוי בשדהו. אך אם המצוה היא שהשדה תשבות, הרי חייב בעל השדה למנוע כל עבודה בשדהו, גם על ידי נכרי. וטוען ה'מנחת שלמה': כיון שעיקר דין

מעשי גדולים

"ושננתם לבניך ודברת בם"

מדוע היה העילוי מרוגאצ'וב לומד בעמידה ומשנן בישיבה?

לו הרוגאצ'ובר "יכול אני להביא לך סימוכין לכך מפסוק מפורש בפרשת ואתחנן נאמר: 'ושננתם לבניך' - בשעה שתהיה משנן את תלמודך אז - 'ודברת בם ב...שבתך' אתה רשאי לעשות כך כשאתה יושב." ■

אחר אומר: 'ונאנכי עמדת בקר'. מדוע כאן 'נאשב' וכאן 'עמדת'? ומשיב המדרש: 'עומד ולומד יושב ושונה' את הלמוד הראשון עושים בעמידה ואילו לשנות רשאי אדם גם בישיבה. והיות ואני שונה אמר ה'רוגאצ'ובר' אני יושב. העיר לו השואל בתרעומת: כי לכל שאלה יש בפיו מאמר חז"ל... אם אינך מרוצה ממאמר חז"ל אמר

לפנים היו נוהגים בישיבות ללמוד בעמידה. יום אחד באו בני הישיבה להיכל וראו את רבי יושה מדווינסק, שלימים נודע כ'גאון מרוגאצ'וב', יושב ולומד, שלא כנהוג בישיבה. נגש אליו אחד הבחורים ושאלו לפשר הענין. השיב לו העילוי: שהוא נוהג כפי שנאמר במדרש מפורש. פסוק אחד אומר: 'נאשב בקר ארבעים יום' ופסוק

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

רחוב האדמו"ר מקוצק 41 בני ברק

להודיר בקהילה

למבירה ספרי תורה מהודרים

שנכתבו ע"י סופרים מומחים, וראי שמים בכתב ספרדי, בית יוסף והאר"י

מבצע מיוחד

כל הרוכש ספר תורה עד ראש השנה יקבל ארז מהודר (או עצי חיים ומעיל)

לפרטים והזמנות נא לפנות לשי

052-80-777-22

נופש בן הזמנים עם "אוצרות חיים" בבית הארחה שדה יואב

גלאט חלק משגית צמוד

בהשתתפות:

- הרב ישראל ברגר שליט"א
- הרב אורי יצחק שליט"א
- הרב יחיאל קארו שליט"א
- הזמר אביעד גיל
- ילד הפלא מידד טסה
- דוד החקיין ועוד...

פנסיון מלא

- הרצאות מרתקות
- אומנים
- פעילות עניפה לילדים
- מרחבי דשא גדולים
- בריכת שחיה
- כניסה לחמי יואב
- מתנפחים ועוד...

מסלול ג'	מסלול ב'	מסלול א'
מיום ראשון-חמישי כח' באב - ב' באבול (למנינם) 12-16/08/07	מיום חמישי-ראשון כח' באב - כח' באב (למנינם) 9-12/08/07	מיום ראשון-חמישי כח' באב - כח' באב (למנינם) 5-9/08/07

לפרטים "אוצרות חיים" 050-3131740/1 03-6880091

לא היו ימים טובים לישראל כ-ט"ו באב

יום תפילה ותיקון ופדיון נפש מיוחד למציאת בן/בת זוג הטן אמיתי

על ציונו של התנא האלוני רבי **יונתן בן עוזיאל** ז"ל בעמוקה אשר יערך הגאון האדיר שרבים נושעו מברכותיו ומתפילותיו, פועל ישועות בקרב הארץ

הצדיק רבי **בן ציון המגיד** שליט"א נכדו של המגיד הירושלמי הנודע הגה"צ ר' בן-ציון יודלר זיע"א

התיקון יערך ביום שני ט"ו באב תשס"ז (30.07.07)

השתתפות דוד מסירת סוסת לנכדו בלבנון אין צורך לנשמת בתיקון עצמו

למסירת שפות ולפרטים נוספים ארזון החסד:

יחידה אזורית לנשמת

0-777-18-18-18

רח' יורטליס 40 בני-ברק 51442

כל המוסר שם לברכה וכל קמיע קיים מיוחד והוא סגולה נפלאה לנשיאת חן, לברכה והצלחה ולשמירה מכל דבר רע!

פרסום בקוביה כדלעיל לע"נ, רבואה, זיווג, הצלחה, פרנסה, זרע ח' וקיים וכו'.

050-6500666/03-6762226

יעמדו על הברכה

ראובן בן אלאונורה ברכה והצלחה למשפחתו	משומר שמריהו בן חנה לרפואה שלמה שיעמוד על הרגלים	זיווג הגון ויראת שמים לעמית שלום בן רחל
מבורך בן סולטנה רפואה שלמה בכל אבריו וגידיו	עדי בת מתילדה זיווג הגון בריאות איתנה והצלחה בכל מעשי ידיה	שרה בת אתרי זיווג הגון במהרה
ראובן בן שושנה רוזה ברכה והצלחה למשפחתו	עליזה פריידל בת חנה לרפואה שלמה	בריאות הנפש והגוף לשולמית בת אסתר
מסעודה בת ליוה רפואה שלמה	אהרון ישראל מאיער ויואל יודה בני חיה מינדל זיווג הגון במהרה ולגדול בתורה לתלמידי חכמים	גרשון בן ציון בן עליזה פריידל לרפואה שרפואת הגוף והנפש והצלחה מרובה
גבריאל בן מיסה בריאות ונחת רוח	מארכו בן אלידה יצליח להיות צדיק וירא שמים	נחום בן כריה שה' יחזיר לו את מאור עיניו
ויטוריו בן פיוראלה ברכה למשפחתו והצלחה בעסקיו	אמנואלה בן סאנדרה ברכה ושמירה לכל משפחתו	ג'וליאנו בן רינה ברכה והצלחה
קלאודיו, פאביו, ג'ורג'יו בני סרנה יזכו לשלום בית ויצליחו בעסקם	אלברטו בן אורנלה הצלחה ופרנסה טובה	פאבריציו בן פראנקה חזרה בתשובה

כולם עוברים ל-CD/DVD/MP3

מבצע עד גמר המלאי

של כל קלטות הוידאו וקלטות הטייפ

של הרב אמנון יצחק

במחיר חיסול

עד ראש חודש אלול

כל הקודם זוכה!

'שופר' ארגון להפצת יהדות
רח' מתתיהו 10 בני ברק
טלפון להזמנת כמויות
03-6777779
התשלום באשראי בלבד

2 ש"ח

5 ש"ח